

VESNA
RADUSINOVIĆ

B E L O
je
C R N O

Copyright © Vesna Radusinović, 2005
Copyright © 2011 ovog izdanja, LAGUNA

Vedranu i Maretu

Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Sadržaj

Može li nešto veselo?	11
Naše slatke zablude	19
Vidimo se na naslovnoj strani	23
Kad će konačno taj protektorat?	29
Greškom na vlasti	33
Balkanska rapsodija Emira Kusturice	37
Kao na ciganskoj svadbi.	41
Život je najveća estrada	55
Leđa na leđa	59
Dasa iz naših snova	63
Milo Đukanović superstar	67
Potomci će im doći glave	71
Pogled kroz ključaonicu.	75
Najvažnija je sreća u ljubavi.	79
Kad će da nam svane?	83

Ko je zaista bogat u Srbiji	87
Niko ne sme da vas bije	91
Ko se poslednji nasmejao u Srbiji	95
Sve te velike zvezde	99
Još nam samo ale fale	103
Legende naše mladosti	107
Lutka iz izloga	111
Bravo, Seko!	115
Suze nisu O.K.	119
Prvo su one ostale bez gaća, a onda i cela zemlja . .	123
Ko to ženama radi o glavi	129
Za koga se udati u Srbiji	133
Vidimo se u tabloidu	137
Dobar razvod je bolji od svakog braka	141
Ukinite žutu štampu	145
Najvažnije je da je umetnica srećna i slobodna . .	149
Naše narodne zvezde	153
Nije više lako ni sponzorušama	157
Al' se nekad dobro jelo	161
Laži, laži, al' nikom ne laži	165
Strah od letenja	169
Kako žive srpske zvezde	173
Slava za po kući	177
Dobri ljudi u vremenu zla	181
Beograd je zaista centar sveta	185
Vidimo se u Zagrebu	189

Sponzorušama ima ko da piše	193
Držite lopova!	197
Šteta što su tako prosti	201
Neću da postanem milioner	205
Priča o blamu	209
Epoha Seke Aleksić	213
O autorki	217

Može li nešto veselo?

Nisam nikakav horor pisac. Pišem vesele ljubavne romane sa tužnim krajem, u kojima nužno ima i dosta mrtvih. Očigledno sam i sama nehotično podlegla ovoj tragičnoj političkoj situaciji, iako me politika apsolutno ne zanima.

Eh, da je neke sreće, pa da na vlast „metnemo“ konačno nekoga odvažnog i sposobnog, i da nas – sve – više glava ne boli. Nismo mi te sreće, kao u ozbiljnim zemljama, gde je zaista svejedno ko je na vlasti. Tamo političari nisu opasni po život naroda, čak ni po svoj sopstveni. Dočekaju i penziju, kao doživotno uvaženi građani. Trajno ostaju u lepom sećanju bar nekoliko generacija.

Samo u Srbiji je politika najprivlačniji i najpopularniji državni kriminal, u kome odista nemaju šta da traže poštenu ljude, koji ni mrava ne bi zgazili, a kamoli uzeli nešto što je tuđe, što nije njihovo.

Ovde se sloboda, demokratija, tržište i kapitalizam obično shvataju kao nekažnjena pljačka ili, lepše – privatizacija državne blagajne.

Svaka srpska priča odavno je isključivo tužna. Međutim, to i dalje nije nikakav signal za uzbunu! Da se bar malo nad sobom zamislimo.

Iz principa nisam bila na Sajmu knjiga, gde su me dostojno zastupale moje knjige. Otužno mi je da gledam kako pisci panično jure svoje neposlušne čitaoce i kako nekoga ipak nekako nahvataju. Očevici i izveštači blagovremeno su obavestili znatiželjnu javnost da su se najbolje prodavale knjige odsutnih pisaca. Radovan Karadžić i Mira Marković opravdano nisu bili prisutni, a ja – neopravdano! Ništa nam to nije falilo niti smetalo. Naprotiv, mada su naše knjige sasvim suprotstavljeni svetovi.

U svom prvom romanu, *Muškarci su kao čokolada*, opisala sam, između ostalog, i predratne susrete sa Radovanom Karadžićem u Sarajevu. Nisam mu baš poverovala kad mi je posle, sa Pala, telefonom garantovao da su srpske granate pametne i veoma paze da greškom ne pogode i neku Srpkinju/Srbina. Uprkos tim garancijama, pobešla sam glavom bez obzira iz zapaljenog Sarajeva u izbeglištvo i životnu neizvesnost.

Sada smo svi mi u nekom svom bekstvu od sudbine. I on, i ja, svi Srbi, uključujući čak i Miru Marković. Valjda ćemo se nekada i negde najzad skrasiti.

O Miri Marković sam romaneskno zagonetno pisala u romanu *Ostrvo muškaraca – obala žena*, opisujući onu suludo bolesnu atmosferu u Beogradu uoči Petog oktobra, u kojoj su na vlasti praktično bile razne vračare, crni i beli magovi, sa njihovim onespokojavajućim proročanstvima, koja su se, nažalost, kasnije i ostvarila.

Šteta samo što mi se u tu temu nije uklapao jedini moj stvaran, slučajan kontakt sa Mirom Marković na otvaranju diskoteke *Madona* u Požarevcu, na koje sam otišla iz puke radoznalosti, da svojim očima vidim i to čudo. Iako sam se držala strogo po strani, među nepoznatim ljudima, njoj nikako nije moglo promaći to što se Slobodan Milošević u jednom trenutku bio previše udubio u dubinu mog dekoltea. Ali odmah je našla opravdanje: *verovatno sam ga, svojom pojavom, podsetila na nju* – iz mlađih dana.

Daljom igrom slučajnosti, ulogu Mire Marković igrala sam u jednom novogodišnjem programu BK televizije. Predviđena glumica nije došla, pa sam ja uskočila u zamišljeni zajednički doček Nove godine Slobodana Miloševića i Zorana Đinđića, neposredno iza Petog oktobra. Sergej Trifunović je maestralno odigrao Slobu, mladi Kapor – Zokija, a ja sam stavila cvet u kosu i počela da imitiram Miru. Nije da mi ni to nije išlo od ruke!

Dakle, tu smo. Pogodila sam temu, posle toliko okolišanja!

Poslednja lepa vest koja je stigla u pokorenu i napaćenu Srbiju jeste da se američki predsednik Džordž Buš sprema da ukine Haški tribunal, pusti iz zatvora nacionalne heroje svih naših naroda i narodnosti, uhapsi Karlu del Ponte i rasformira kojekakve nevladine organizacije po Srbiji jer su bezočno iskompromitovale snove o Evropi, demokratiji, slobodi i *američkom snu* na Balkanu. Čak će morati i da vrate pare koje su, nečijom nepažnjom, dobili iz Amerike, što im i neće biti mnogo teško pošto su to sve odreda komunistička,

generalska i ambasadorska deca, sa dosta otetih vila i ostalih skupih nekretnina. Neko će sigurno morati da plati poslednju komunističku prevaru i podvalu koja je učinjena nedužnom srpskom narodu.

Bilo bi previše lepo da bi bilo i istinito! Ipak, zvuči neodoljivo utešno i pravdoljubivo!

Kad se naši mili i dragi posle svega trijumfalno vrate iz haškog kazamata, shvatiće da se gotovo ništa u Srbiji nije promenilo. Kao da je vreme stalo! Biće svoji na svome u pogubnoj srpskoj bajci. *Sve je isto – samo mnogo gore!* U tragičnom nesporazumu sa ozbiljnim svetom, koji drži do sebe, zabrazdili smo još i dublje. A daleko smo siromašniji i bez ikakve nade da bi ikada moglo da nam bude malo bolje. Uprkos svim silnim izgubljenim ratovima, sankcijama i hiperinflacijama, u vreme Slobe Miloševića ovde se živelo daleko bolje nego u Albaniji, Bugarskoj i Rumuniji. Tek je Koštunica, kao odista fin i vredan čovek, uspeo da nas surva na dno Evrope. Više nemamo nikakvu konkurenciju – kao apsolutno prvi, bar otpozadi.

Neosporno je da su ovo što rade ovi što su sada na vlasti u Srbiji, oni što su u Hagu – radili neuporedivo bolje i veštije.

Kratkotrajne nade da bi u Srbiji moglo biti nešto drukčije brzo su propale i ko zna kad će ponovo biti obnovljene, jer se i nova srpska priča nepovratno utopila u onu staru. Zato lakoverno i mislimo da naši spasiooci, zapravo, nepravедno čame u Hagu i čekamo ih neutešno – kao ozebli sunce.

Bez njih, narod više nema ni za koga da glasa na izborima. Šta će nam ove bedne imitacije kad već

negde postoje originali!? Pa, kod Slobe su Bidža, *Rokeri s Moravu*, Raka, Ceca, Palma, radikali, Koštunica, Rade Bulatović, Labus, Dinkić unosili samo tacne na veliku istorijsku pozornicu. Sad su glavni – i to je ta nepravda!

U jednom davnašnjem razgovoru, na čuvenom kanabetu, Slobodan Milošević je bahato upozorio mladog Zorana Đinđića da zaista nema pojma o svetskoj politici, pošto je već toliko naivan da ne zna da svuda zapravo vlada mafija, a ne nekakvi predsednici, ministri ili, ne daj bože, narodni predstavnici u parlamentu.

Čak i posle gubitka vlasti, zamandaljen u haškom zatvoru, vidimo da je i dalje potpuno ubeđen u ispravnost svoje politike, pa je sasvim prirodno što je na vrhuncu moći Đinđiću rekao da se sve odvija u najboljem redu, treba samo izdržati još koju godinu: *A onda će se ceo svet prosto utrkivati ko će nas prvi poljubiti u dupe!*

Taj široko rasprostranjen prkos zdravom razumu, i mrkli mrak pred ogromnom većinom srpskih očiju, veoma često nas je skupo koštao, dovodeći povremeno do pravih nacionalnih tragedija.

A to najgore u nama presudilo je i Zoranu Đinđiću, jer je prvi pokušao da Srbima definitivno skine mrak sa očiju.

Nije, nažalost, on bio jedini srpski modernista i reformator koji je skraćen za glavu – da bi sve ostalo po starom. U životnoj opasnosti ovde je odavno svako ko štrči iznad sveopšte bede, primitivizma, prostote, gluposti, nekulture, nakaznosti i pokvarenosti.

Sada nam je preostalo da dugo ispaštamo sopstvene zablude. Dokle – niko još ne zna. Sve je prolazno, samo je ljudska beda – večna.

Ovakvu propast sigurno nam nije namenio nijedan istorijski neprijatelj. I on bi se, na kraju, na nas sažalio!

Toliko smo bili opčinjeni sobom da smo pristo- dušno mislili da nam odista nigde nema ravnih. A samouvereno najbolji od svih suseda završili su kao poslednja crna rupa u Evropi. Očigledno je već da će Evropa pre stradati u nekoj kataklizmi nego što će nas primiti u svoje okrilje.

Zasada su oko nas postavili sanitarni kordon – da se makar zaraza ne širi dalje.

Bez naše svesrdne pomoći, ne bi čak ni jadne i tužne Albanija, Bugarska i Rumunija – postale uvažene evropske države.

A možda i nije sve tako crno? Možda se to nešto ružno meni samo pričinjava?

Ko god se u Srbiji pošteno ogrebao i očesao, dogra- bio kakve bilo vlasti, ili bilo čega tuđeg, taj deluje sasvim podmireno, vedro i zadovoljno. Ništa mu ne fali! Uostalom, što bi i brinuli tuđe brigel!? Neka se i drugi sami snađu u životu. Ko im brani?

Ali, naši ljudi su obično zavidni. Izmišljaju svašta o boljima i sposobnijima od sebe. Ne znaju da cene što je Srbija ostala praktično jedina slobodna zemlja na svetu, u kojoj, kad si – i dok si – na vlasti, bukvalno možeš da radiš šta god hoćeš! Pravi Eldorado, obećana zemlja, gde je tvoje sve što poželiš i otmeš.

Gde to drugde ima? Pa – nigde!

A kome se ne sviđa – put pod noge – i neka za sebe nađe nešto bolje! A kome je zbilja bilo do nekog rada, taj je odavno postao gastarbajter!

Nama, masovnim žrtvama privatne tranzicije, sud- bina je definitivno zapečaćena. Sreća nam se najzad osmehnula. Bar ne moramo više nikuda da idemo da bismo bili gastarbajteri! Ostaćemo zauvek svoji u pro- datoj zemlji, čim se probudimo.

Naše slatke zablude

Ovde je – po ko zna koji put – kao pred neku nesreću.

U normalnim zemljama unapred se zna ne samo šta će biti sutra, i za godinu dana, već i za najmanje deset godina. I ko se tek rodi, odmah je siguran šta ga pouzdano čeka u životu.

U Srbiji ne smeš ni da zaspiš u strahu od onoga šta će ti se desiti kad se ujutru probudiš. Čak i u Africi, Aziji i Latinskoj Americi, posle toliko ratova, bura i oluja, odavno se živi sa daleko više izvesnosti.

Ni oni što su tobože na vlasti, bar po pisanju novina i rezultatima izbora, nisu naročito u to ubeđeni. Možda su u svojim kancelarijama, i na visokim funkcijama, samo privremeni vršioci dužnosti onih koji su trenutno sprečeni da ih obavljaju jer su zauzeti u haškom kazamatu, ili su jednostavno u bekstvu od međunarodne nepravde.

Nije slučajno još od pada Slobodana Miloševića ostala nacionalna kletva: *Sve je isto – samo njega nema.*